

Joan Abad
Albert Aulines

Societat civil i arqueologia.
El jaciment del Puig d'en Roca

Article publicat el 29 de gener de 2007

Diari de Girona (pàgina 25)

Una vegada més hem pogut observar com els organismes oficials són els últims en saber què passa al món. L'Administració ha actuat tard i malament. Ara tot són presses i corredisses i els afectats directament per la inoperància administrativa, hauran de fer front a l'aturada d'obres *sine die*, fins que els mateixos que no han actuat correctament autoritzin les empreses implicades la continuació dels treballs d'edificació. Burocràcia pura i dura, el pitjor de tot. Un càstig bíblic. Una tortura innecessària. En aquestes empreses, el fet que els aturin les obres els significa un greu perjudici econòmic, i en això, nosaltres no hi estem d'acord. El costos d'aquesta aturada, i d'altres que puguin venir més endavant, sempre, els l'hauria d'assumir la societat solidàriament. En aquest cas, l'Ajuntament de Girona. Els ciutadans que formem part d'aquest municipi, tan ric en Patrimoni, no podem obligar les empreses constructores a fer front a una despesa extra, no computada en els seus pressupostos. És per això que quan apareixen restes arqueològiques en un buidament de terres, la majoria de vegades aquestes acaben en un abocador de residus sòlids. No hi ha restes arqueològiques, no hi ha cap jaciment. Tampoc no hi ha cap arqueòleg que n'inspeccioni els treballs, cosa que seria lògica i necessària. El problema s'extirpa de soca-rel i així tothom s'estalvia problemes. La consigna als obrers i maquinistes que treballen en la construcció és molt clara: si apareix alguna cosa que ningú no digui res.

Fa deu anys que la febre constructora a les demarcacions de Girona, Salt i Sarrià ha arribat fins els punt d'exhaurir els terrenys habilitats per aquesta finalitat. En tot aquest temps, únicament tenim constància d'unes poques troballes arqueològiques, una d'elles, fortuïta: el jaciment paleolític del Camí dels Carlins (Salt), localitzat per Pere Cantón, company de l'Associació Arqueològica de Girona. Se'n va fer una exposició pública al Museu de l'Aigua de Salt. Els habitants de la vila saltenca van saber que l'habitació humana en el seu municipi arrenca 300.000 anys abans d'ara, que no és poc. Les altres dues s'integren en allò que ja és sabut i que en qualsevol moment es pot donar, atès que històricament se sap que són llocs sensibles a contenir restes arqueològiques. Una petita necròpolis romana al Pla de l'Horta (Sarrià de Ter), associada probablement a la casa que "dorm" de fa anys sota una pista de futbol o bàsquet i ara, els pocs útils recollits a les rases efectuades en la construcció de carrers al Puig d'en Roca III o Turó de la Bateria (Girona).

S'han mogut, en aquests deu anys, centenars de milers de metres cúbics de terra. Milions, probablement. S'ha perforat i buidat el subsol amb una persistència malaltissa, com mai s'havia fet fins ara. Edificis vells, a terra. Al seu lloc, nous habitatges. Una gran especulació immobiliària. Tot això s'ha fet sense cap control arqueològic. Pàgines i pàgines de la nostra història recent, i remota, omplen els abocadors de residus sòlids urbans. Quan arqueòlegs del futur els excavin, al·lucinaran.

Des de la nostra entitat, amb més de trenta-cinc anys d'història, hem pogut

col·laborar en la reconstrucció del passat remot de la nostra història: el període Paleolític. Des de les primeres troballes al Puig d'en Roca, als anys setanta del segle XX, passant pels jaciments de la comarca de la Selva, el Cau del Duc de Torroella de Montgrí i nombrosos jaciments a la comarca del Pla de l'Estany, entre ells l'emplaçament neolític de La Draga, salvat de la devastació que va provocar l'olimpisme en aquest sector, ran de l'estany de Banyoles. Si no hagués estat per la nostra puntual intervenció, probablement aquest lloc emblemàtic ara mateix no seria conegut, ni la feina que hi duu a terme Arqueolític, l'empresa que dirigeix l'arqueòleg Toni Palomo. És per això que la finalitat de la nostra entitat, que actua sense afany de lucre, és tan necessària. I és per això, també, que demanem a l'Administració que actuï i que legisli sobre aquest tema.

La classe política continuament parla de "la nostra història". Recordo un eslogan que va fer furor a l'època de Jordi Pujol: "Qui perd els orígens, per la identitat." Hi estem totalment d'acord, però encara ens preguntem a quins "orígens" feia referència la tan ben trobada frase. Una cosa és certa: Catalunya és i ha estat sempre un lloc de pas. La suma de totes les cultures que s'han instal·lat a casa nostra: és el que som. Des del Paleolític Inferior fins al dia d'avui. Aquests són els nostres Orígens i són els que conformen la nostra Identitat. Qualsevol agressió al nostre Patrimoni és imperdonable. Les empreses constructores i el Departament de Cultura haurien de treballar-col·laborar plegats. I quan aparegués una de les nostres pàgines de la història colgada sota uns quants metres o

centímetres de terra, al constructor, això no li hauria de significar un problema econòmic. El cost l'hauria d'assumir l'Administració i fer-ho de tal manera que fos un procediment molt àgil. De la mateixa manera que els geòlegs intervenen directament en la inspecció del subsol, per tal d'assegurar que els fonaments dels edificis seran segurs, de la mateixa manera els arqueòlegs també hi haurien d'intervenir, garantint que al lloc on s'hi ha de construir un edifici o passar-hi una carretera, conté les restes d'una de les pàgines del llibre de la nostra Història i que s'ha d'estudiar i documentar, i, si pot ser, preservar. Quan això passi, definitivament ens podrem considerar un país civilitzat. Mentrestant, grans discursos, molts departaments plens a vessar de funcionaris i molts sopars de duro

24 de gener de 2007.

Visita al Turó de la Bateria o Puig d'en Roca III amb Joan Pluma (Regidor d'urbanisme de Girona), altres tècnics de l'ajuntament de Girona, l'arqueòleg Toni Palomo i treballadors de l'empresa constructora. In situ, els hi expliquem el tipus de restes arqueològiques descobertes al Turó i el lloc on aquestes han aparegut.

